

DIARI DEL VIATGE PALUDICOLA

Les aventures de les xitxarres
d'aigua pels aiguamolls



Quadern
de l'alumne

EDICIÓ I COORDINACIÓ
Fundación Global Nature

IL·LUSTRACIONS
Victoria Ilhe Rodríguez

MAQUETACIÓ I CONTINGUTS
Sonia Monferrer Ventura

COL·LABORA EN EL DISENY
J. Rafael Rodríguez Nieto

L'elaboració i edició d'aquest material divulgatiu s'emmarca en el projecte LIFE 16 NAT/ES/000168 "Restauració de l'hàbitat per a la migració primaveral i tardorenca de la xitxarra d'aigua (*Acrocephalus paludicola*) en la península ibèrica", que compta amb un pressupost d'1.550.968 € cofinançat al 75% a través del programa LIFE, instrument financer de la Unió Europea per al medi ambient.

El projecte compta com a socis amb la Fundación Global Nature i la Consejería de Fomento y Medio Ambiente de la Junta de Castilla y León i amb el cofinançament del Ministerio para la Transición Ecológica mitjançant la Fundación Biodiversidad, la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural de la Generalitat Valenciana, l'Ajuntament de Torreblanca i l'empresa INFERTOSA S.A.

Web: www.carricerincejudo.es

Adreça:
Fundación Global Nature
Corro Postigo, 1
34337 Fuentes de Nava (Palencia)

ÍNDEX

Pàgina

- | | |
|---|----------------|
| <input type="checkbox"/> Presentació | 2 |
| <input type="checkbox"/> Com utilitzar esta guia | 3 |
| <input type="checkbox"/> Panell 1. Juny
El moment del meu naixement
Activitats 1 | 4-5
6-7 |
| <input type="checkbox"/> Panell 2. Juliol
Jugant entre el senill
Activitats 2 | 8-9
10-11 |
| <input type="checkbox"/> Panell 3. Agost
Els preparatius del viatge
Activitats 3 | 12-13
14-15 |
| <input type="checkbox"/> Panell 4. Setembre
Un lloc on descansar
Activitats 4 | 16-17
18-19 |
| <input type="checkbox"/> Panell 5. Octubre
Llacunes de l'interior peninsular
Activitats 5 | 20-21
22-23 |
| <input type="checkbox"/> Panell 6. Novembre
El meu primer hivern a Àfrica
Activitats 6 | 24-25
26-27 |
| <input type="checkbox"/> Panell 7. Març
Comença el viatge de retorn
Activitats 7 | 28-29
30-31 |
| <input type="checkbox"/> Panell 8. Abril
Altres companys de viatge
Activitats 8 | 32-33
34-35 |
| <input type="checkbox"/> Panell 9. Maig
Carta als humans (I)
Activitats 9 | 36-37
38-39 |
| <input type="checkbox"/> Panell 10. Maig
Carta als humans (II)
Activitats 10 | 40-41
42-43 |
| <input type="checkbox"/> Panell 11. Juny
Una carta als ocells
Fundación Global Nature | 44-45
46-47 |
| <input type="checkbox"/> Notes | 48 |

PRESENTACIÓ

Hola!

Hui és el meu aniversari i acabe de viure una de les experiències més al·lucinants que et pugues imaginar. He aconseguit acabar la meua primera migració!

Ha sigut increïble! He viatjat des de la meua ciutat natal, a Polònia, fins a Àfrica, on he passat l'hivern i després he tornat al lloc on vaig nàixer.

T'imagines totes les coses que he après i viscut durant aquest any?

He passat moments molt durs i perillosos, especialment quan no trobàvem llacunes on descansar o quan no hi havia aliment al nostre abast per a reposar forces, però, també recorde coses increïblement bones i fantàstiques. He visitat nombrosos països i exòtics llocs, he conegut a tota mena d'ocells i plantes, he descobert hàbitats d'allò més estranys i sorprenents, he vist les millors albes i les més boniques postes de sol.

Per a no oblidar-me de res, vaig decidir escriure un diari durant el recorregut i he pensat que m'agradaria molt compartir-ho amb tu perquè pugues conèixer les aventures i desventures que he hagut de viure.

Entre les fulles del meu diari, he intercalat activitats, jocs, experiments i manualitats, fins i tot li faré arribar al teu professor un joc amb el qual podràs posar-te a prova i comprovar tot el que has après.

Finalment, vull donar-te les gràcies per cuidar dels aiguamolls i fer possible que els ocells migradors realitzem amb èxit un viatge tan dur.

COM UTILITZAR LA GUIA

Primer, llig amb detall el panell, pensa que els jocs i les activitats que realitzaràs estan relacionades amb eixes dades.

Després, posat a la feina. Tens informació extra d'allò més interessant: activitats, tallers, experiments i jocs. A vegades necessitaràs material o voldràs confirmar que les teues respostes són les correctes, per a això consulta amb el teu professor o professora.



PARA ATENCIÓN!

Quan veges un post-it com este, llig-lo amb detall, en ell descobriràs informació súper interessant.



POSA'T A PROVA!

El llapis t'indica on trobar activitats, passatemps, sopes de lletres i altres fitxes amb les quals reforçar la teua memòria, la teua concentració i on podràs aprendre un munt de coses curioses.



CONSTRUEIX I EXPERIMENTA!

Què tal se't donen les manualitats?
En aquesta guia trobaràs tallers i experiments dignes dels millors científics i científiques de la història.



IX A JUGAR!

La millor manera d'aprendre sobre la natura és estar en contacte amb ella. Troba, al costat d'aquestes botes, activitats per a compartir a l'aire lliure i aprendre jugant.



PER ALS PROFES!

A vegades, necessitaràs material, informació o respostes. En aquests quadres t'informaré d'algunes coses en les quals el teu profe o la teua profe et pot ajudar.

JUNY

El moment del meu naixement



La mare ens alimenta
Foto: Z. Jurek / Photoshot.com



3 DE JUNY DE 2018

Avui és el nostre primer dia de vida. Els meus tres germans i jo acabem de néixer en una preciosa llacuna de l'Europa Oriental.

La nostra mare s'ha preocupat de construir un niu entre les canyes, proper a l'aigua i sec al mateix temps, amb un fàcil accés, prop de l'aliment i ocult als ulls dels predadors.

Encara no sé com em diuen, però els humans es dirigeixen a nosaltres com xitxarra d'aigua. Xitxarra pel soroll del nostre cant i d'aigua perquè és el nostre ambient preferit.

Altres ens coneixen com *Acrocephalus paludicola*, que es el nostre nom en llatí.

Possiblement perquè paludícola significa "el que viu als pantans" i eixe és, sense dubte, el lloc on més ens agrada estar.



Parc Nacional Biebrza (Polònia)
Foto: Frank Vassen



Para atenció:

Totes les espècies tenim dos noms, un comú que gasten els amics més pròxims i un altre en llatí per a assegurar-nos que se'ns identifica correctament.



Posa' a prova!

Segueix les línies i intenta esbrinar com m'anomenen en alguns dels països i regions/comunitats espanyoles.

Aprofita per a aprendre a reconèixer algunes banderes.



Para atenció:

Els noms científics sempre s'escriuen en llatí i en cursiva. El meu és: *Acrocephalus paludicola*



Posa't a prova!

T'has fixat que fins i tot dins d'Espanya tinc diferents noms?



JULIOL

Jugant entre el senill



Cantant a l'aiguamoll
Foto: Zylkantas Markvenas

3 DE JULIOL DE 2018

Han passat 30 dies. Els meus germans i jo juguem entre les canyes i els joncs. Ja hem crescut bastant i falta poc perquè arribem als 13 centímetres i als 11 grams, que són la mida i el pes que tindrem al llarg de les nostres vides. La nostra mare està incubant els ous de la segona posta, no tardaran en néixer els nostres germans.

Abans era més fàcil trobar un lloc on fer el niu. Ara, no obstant això, molts aiguamolls estan desapareixent perquè estan sent dessecats, drenats, canalitzats, ocupats per ciutats o directament contaminats per abocaments.

Anys enrere els ramaders portaven vaques a pastar, elles compactaven el terreny i es menjaven la vegetació. Quan nosaltres arribàvem les plantes eren tendres i joves i això ens permetia construir els nostres nius. Ara ja no venen i uns enormes arbusts ho cobreixen tot.



Contaminació per fons
Foto: Pèrmas



Construeix i experimenta!

Realitza un experiment d'allò més curiós, t'ajudarà a comprendre que la contaminació dels aiguamolls no sols és un problema per als ocells. També als humans us afecta de manera alarmant.

Materials: necessitarem una flor blanca o unes fulles de col, diversos gots amb aigua, paper de cuina i colorants alimentaris.

Parla amb el teu profe i et donarà les instruccions.



Para atenció:

Tots els detalls són importants a l'hora d'identificar les espècies. Cal ser molt hàbil per a trobar els matisos que ens fan diferents.



Posa't a prova!

Troba les set diferències entre aquests dibuixos. Aprèn l'art de l'observació dels detalls. És una habilitat que et resultarà molt útil en la natura.



Para atenció:

Els aiguamolls són un dels entorns més productius del món.

Són origen d'una gran diversitat biològica i fonts d'aigua. Innombrables espècies vegetals i animals depenen d'ells per a poder subsistir.



IX A JUGAR!

Quan arriba el període de la migració ens enfrontem a nombrosos perills. Els hàbitats en els quals parem a descansar a vegades han desaparegut o estan contaminats.

Comprova els cordons de les teues sabatilles i prepara't per a córrer!

Pregunta-li al teu profe quines són les normes del joc.



Per als profes.

Les normes del joc i les instruccions per a realitzar l'experiment les té el teu profe, demana-li que t'ajude a preparar-lo tot. També té les solucions del dibuix de les set diferències, encara que segurament, les hauràs descobertes sense ajuda.



AGOST

Els preparatius del viatge



1 D'AGOST DE 2018

Ja tenim dos mesos i estem preparant-nos per a emprendre l'aventura més gran de les nostres vides. Ni més ni menys, que un viatge de 6.000 kilòmetres. Ens anem a l'oest d'Àfrica, a la zona del Sahel. Nosaltres partirem ara i ma mare vindrà més tard amb els nostres germans petits. Hem d'emprendre el camí mentre les vesprades encara siguen llargues i abans de l'arribada del fred hivern.

Hem de planificar el viatge, ja que es tracta d'un dur recorregut i resulta difícil trobar llocs per a descansar i recuperar forces. Motiu pel qual la nostra població s'ha reduït un 95% els últims 100 anys i ens han classificat com a espècie "vulnerable" en l'àmbit global i com espècie "en perill" a escala europea.



Étang de Thuvet (Bretagne francesa)
Foto: Henri Morzeau

PARA atenció:

La migració és un llarg i dur camí que recorrem els ocells a la recerca d'un millor clima i d'aliment. Viagem d'Europa a Àfrica, durant la tardor i d'Àfrica a Europa, durant la primavera.



També moltes persones es venen forçades a migrar a causa de les guerres i els conflictes internacionals.

Es provoquen desplaçaments massius de la població, que no té més remei que fugir de l'extermini, de la persecució de l'exèrcit guanyador i de la fam.

Posa't a prova!

Series capaç de buscar notícies en els periòdics que parlaren de migracions humanes? Quines són les causes? Com reaccionen els països als quals es dirigeixen els emigrants?

És un gran tema per a debatre i analitzar!



Eres capaç de reconèixer el nom dels 20 països que estan d'un altre color en el mapa? Són els que creuem durant la migració, on naixem o on passem l'hivern. Escribe el número que hi ha al costat del nom damunt de cada país del mapa. Et repte al fet que els memoritzes!



Per als profes.

T'has fixat que portem 14 pàgines treballades i encara no ens hem presentat? Què et sembla si entre tota la classe trieu un nom per a mi?

Demana-li al teu profe que us ajude a organitzar-ho.



Països europeus

1. Alemanya
2. Bèlgica
3. Bielorússia
4. Espanya
5. França
6. Itàlia
7. Lituània
8. Països Baixos
9. Polònia
10. Portugal

11. República Txeca

12. Rússia
13. Suïssa
14. Ucraïna

Països africans

1. Mauritània
2. Argèlia
3. Sàhara Occidental
4. Marroc
5. Senegal
6. Ghana



Construeix i experimental!



Fabrica un puzzle amb el mapa d'Europa. El teu profe et pot fer una fotocòpia en una grandària major al d'aquest dibuix. Retalla-ho sobre cartolina o sobre fusta. Joga a muntar-ho i aprèn els noms dels països que visite.

SETEMBRE

Un lloc on descansar



Llacuna de Boada de Campos (Palència)
Foto: David Miguélez



Llacuna de Pedraza de Campos (Palència)
Foto: Carlos González



Llacuna de la Nava (Palència)
Foto: Montgomery

1 DE SETEMBRE DE 2018

No sé quant de temps portem volant. Jo no dic res perquè els més menuts necessiten algú que els anime, però estic cansada i estic desitjant trobar un lloc on descansar i menja un poc.

Ma mare, que ha fet el viatge en nombroses ocasions, ens va contar com de complicat ens resultaria trobar un aiguamoll amb la vegetació apropiada (senill, joncs i bogues), amb poca profunditat d'aigua i amb l'aliment necessari.

Si no fóra per eixos llocs, no podríem arribar a Àfrica.

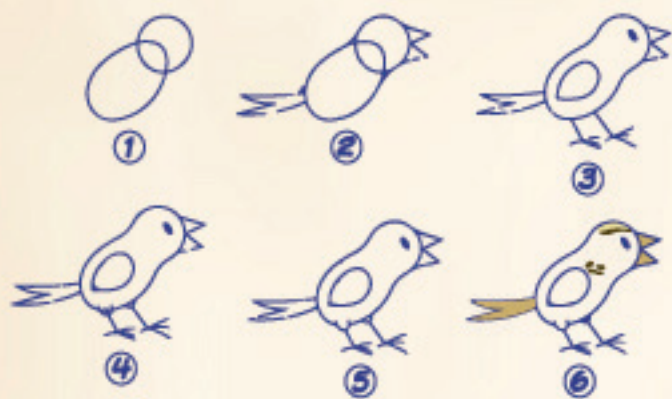
Estem sobrevolant Palència, a aquesta zona hi ha tres llacunes on els humans fa anys que estan treballant i ens fan sentir com a casa (la llacuna de la Nava, la llacuna de Pedraza de Campos i la de Boada de Campos), així que aprofitem per a parar i agafar forces.

Posa't a prova!

Després de passar més d'un mes volant, les xitxarres hem arribat a Espanya. Series capaç de dibuixar-nos?

El dibuix és una fantàstica eina per a aguditzar l'observació dels detalls.

Intenta dibuixar-me seguint aquests passos.



PARA atenció:

Quan sobrevolem les ciutats, són nombroses les causes que ens poden perjudicar: la contaminació lumínica, les vidrieres, el fum, l'augment de temperatura, la modificació dels corrents tèrmics...



Construeix i experimenta!

Mil milions d'ocells perden la vida durant la migració en col·lidir contra edificis i vidrieres.

M'ajudeu a solucionar-ho?

Dibuixeu siluetes de cartó i pegueu-les en les finestres de la vostra aula, així ens adonarem que hi ha un vidre i evitarem el perill.


PARA atenció:

Abans d'enfrontar-nos a un viatge tan dur, mengem un munt i arribem a duplicar el nostre pes.

Ho fem així perquè no sabem quan tornarem a trobar menjar. Per això, racionar l'energia és fonamental per a sobreviure.



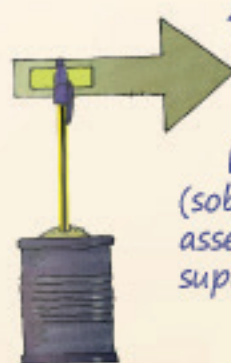
Construeix i experimenta!

 Els ocells utilitzem els corrents d'aire per a aconseguir altura i aprofitar l'energia al màxim.

Saps com funciona un penell? Construeix un i sabràs en quina direcció bufa el vent.

Necessitaràs: una llanda de conserves buida (de tomaca, per exemple), arena, un llapis, el caputxó d'un bolígraf, cartó, tisores i cinta adhesiva resistent.

- 1.- Ompli la llanda amb l'arena, clava el llapis en el centre i esclafa-la perquè quede bé compacta.
- 2.- Retalla una fletxa de cartó d'uns 20 cm de llarg per 10 d'ample.
- 3.- Amb la cinta adhesiva, pega el caputxó del bolígraf en la fletxa de la forma que s'observa en la il·lustració.



- 4.- Encaixa el caputxó en l'extrem del llapis

- 5.- Col·loca el penell en un lloc exposat a tots els vents (sobre un mur, per exemple) i assegura't que la superfície de suport estiga ben anivellada.

OCTUBRE

Llacunes de l'interior peninsular



Llacuna de Manjavacas (Canca)
Foto: Carlos Zumalacárregui



Llacuna de Villafranca de los Caballeros (Toledo)
Foto: Carlos Zumalacárregui



4 D'OCTUBRE DE 2018

Els nostres cosins han decidit seguir una altra ruta i anar pel centre de la Península, per la zona de Castella-La Manxa i han parat als aiguamolls de Villafranca de los Caballeros i a la Llacuna de Manjavacas, dos paradisos que comparteixen amb flamencs, xauets mostatxuts, morells de cap-roig, xibeos i malvasies capblanques, entre altres aus.

Passar un temps a estos aiguamolls ens permet degustar els més saborosos menjars.

Jo sempre estic famolenc i per a aguantar un viatge així de llarg, cal menjar bé. A mi m'agraden moltíssim les libèl·lules, les arnes, els mosquits, les aranyes, les llagostes i els escarabats.

No sé si els humans s'han adonat de la forma que té el meu bec; és llarg i afilat, cosa que ens permet a les aus insectívores capturar preses amb major facilitat.



Grup de flamencs comuns
Foto: Carlos Zumalacárregui



Para atenció:

Les adaptacions ens permeten sobreviure en hàbitats difícils. Els ocells tenim els becs i les potes adaptades en funció de quin siga el nostre aliment. Endevines quin és el meu?



Posa't a prova!

Posa la lletra de cada dibuix al costat del tipus d'alimentació i junt al nom de l'ocell.

Carnívora



Xitxarra

Granívora

A

Teuladí

Insectívora



Camallonga

Pescadora

B

Àguila

Limícola



D

Gavina



E



Construeix i experimenta!



També pots ajudar-nos a trobar aliment extra quan sobrevolem el teu poble o ciutat.

Agafa una pinya de pi enorme i aneu posant entre les seues escates mantega. Després, tira-li damunt llavors (menjar de pardals), que es quedaran pegades. Penja la pinya en un balcó o terrassa perquè trobem aliment en passar prop del teu col·legi.



Posa't a prova!

Després de llegir el panell d'octubre, eres capaç de trobar sis dels aliments que més m'agraden?

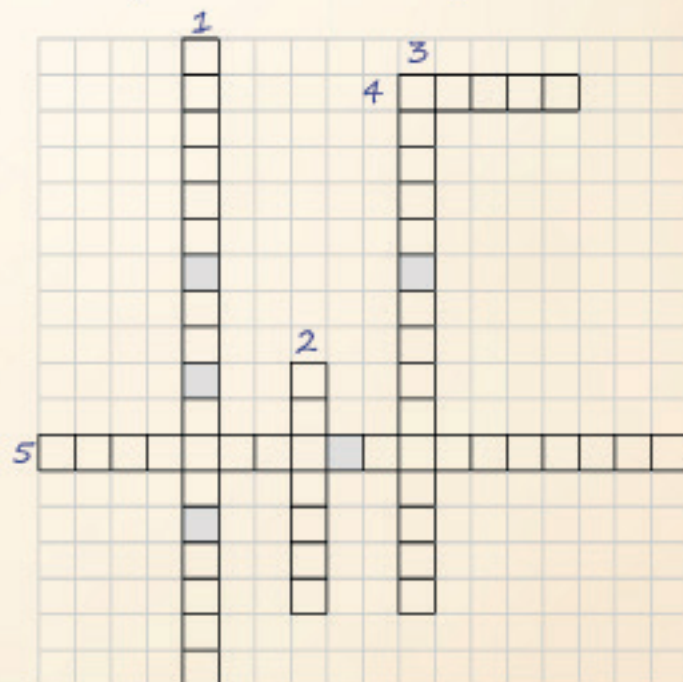
X	H	T	W	E	L	W	O	H	E	K	P	B	E	U	K	X
J	J	P	Q	W	K	I	L	Y	P	N	E	F	S	E	W	H
J	L	K	G	W	S	I	L	T	N	X	F	G	F	Y	P	
B	A	W	T	S	S	R	Q	E	M	Y	E	Q	F	F	D	T
O	J	R	W	I	G	D	I	W	X	J	M	X	B	W	Z	A
L	E	T	A	L	T	W	V	A	U	G	Q	S	H	K	J	R
T	Z	S	M	N	Y	Z	K	F	B	U	D	Z	B	M	U	P
T	B	A	C	O	Y	B	S	Q	A	C	G	A	V	T	Z	C
J	T	P	J	A	S	E	I	L	L	U	W	U	X	T	A	
T	M	S	C	A	R	Q	S	N	N	W	Z	P	H	M	A	R
G	G	V	S	Y	O	A	U	D	Q	Y	H	A	O	R	F	N
B	I	L	R	F	Z	S	B	I	A	H	A	P	I	A	I	E
M	K	T	U	U	W	H	U	A	T	U	Q	M	X	G	G	S
B	U	Z	L	T	P	Y	Q	B	T	S	H	F	L	N	O	F
A	L	I	B	E	L	L	U	L	E	S	W	A	R	G	W	S
W	E	W	V	P	A	Y	S	T	C	S	H	Q	D	L	H	V
Z	I	W	D	P	S	E	T	S	O	G	A	L	L	G	K	B



Posa't a prova!

Esbrina el nom de cinc amics amb els quals m'he trobat a Castella-la Manxa.

1. Un ocell bussejador.
2. Ocell conegut pel seu color rosa.
3. Ocell molt graciós amb uns llargs "bigots".
4. Ànec amb el cap roig.
5. Una espècie d'ànec amb el cap blanc.



NOVEMBRE

El meu primer hivern a l'Àfrica



Un anellador en acció
Foto: Yago Matías



P. N. Aves del Djoudj (Senegal)
Foto: Carlos Zumalacárregui



6 DE NOVEMBRE DE 2018

Finalment hem arribat a l'Àfrica, imagine que el lloc on vam néixer ja estarà ple de neu i deu fer molt de fred; malgrat això, aquí les temperatures són molt agradables i podrem descansar quatre o cinc mesos. Ja comencen a arribar familiars i amics, encara que per desgràcia no tots han sobreviscut al dur viatge.

Nosaltres també ens vam espantar molt quan un dels nostres germans va desaparèixer a les llacunes i vam tardar unes hores a trobar-lo.

Ens va contar que s'havia quedat enganxat a unes xarxes. Uns humans, als que va anomenar ornitòlegs, el van desenganxar i després de mesurar-lo, pesar-lo i posar-li una curiosa i inofensiva anella a la pota, el van alliberar. Va aprendre que ixes anelles tenien lletres i números, com si es tractés d'una clau secreta, i que servien per a conèixer millor la vida de les aus i ajudar-nos a sobreviure.

És un presumit i es passa el dia ensenyant la seua anella a tot el món!



El meu germà... lluint anella
Foto: Carlos Zumalacárregui



Para atenció:

Les anelles que els ornitòlegs ens col·loquen en la pota, permeten conèixer els detalls de la nostra vida: on naixem, on vivim, quants exemplars som, on viatgem...



Posa't a prova!

Les anelles que ens posen en la pota tenen un codi especial que és únic per a cada ocell.

Existeixen altres llenguatges "especials": Vegem algun d'ells.

El codi morse és un sistema que permet comunicar-se a distància amb altres persones.

Intenta escriure el meu nom utilitzant aqueix codi.

Només has de canviar cada lletra pels signes que hi ha al costat d'ella.

A	.-	J	----	S	...
B	----	K	---	T	-
C	----	L	----	U	---
D	---	M	--	V-
E	.	N	-.	W	---
F	O	---	X-
G	---	P	Y	---.
H	Q-	Z	----
I	..	R	---		

X	I	T	X	A	R	R	A		



Posa't a prova!

Inventa un codi que només conegueu en la teua classe. Assigna a cada lletra un símbol i escriu un missatge secret.

Passa-ho a la resta del grup perquè el desxifren.



Para atenció:

Inventa un codi que només conegueu en la teua classe.

Assigna a cada lletra un símbol i escriu un missatge secret.

Passa-ho a la resta del grup perquè el desxifren.



Para atenció:

Saps que les persones que són cegues o que no veuen bé tenen llibres escrits amb símbols en relleu? Aqueix llenguatge es diu Braille, i permet a les persones amb visió reduïda "llegir" amb el tacte.



Ix a jugar!

Demana-li al teu profe que trie cinc objectes i que embene els ulls a cinc alumnes de la classe. A veure si amb el tacte sou capaços d'endevinar el que esteu tocant.

És un gran exercici per a comprovar com la resta dels sentits s'aguditza.



Construeix i experimenta!

Fabrica un telèfon amb dos gots i un cordell.

Fes un forat en el fons de cada got. Travessa-ho amb el cordell i posa en l'extrem un escuradents perquè no s'isca.

Tensant el cable i demana a un amic o amiga que es pose un dels gots en l'oïda. Murmura en el got de l'altre extrem.

Ni t'imagines el bé que s'escolta!



MARÇ

Comença el viatge de tornada!



Albufera de València
Foto: Xavier Lavín Pino



6 DE MARÇ DE 2019

Ha arribat el moment de tornar a casa, aprofitarem la primavera per a tornar a Europa.

Diuen que la tornada la farem sobrevolant les precioses llacunes de la Comunitat Valenciana: La Marjal de Pego-Oliva, l'Albufera de València, La Marjal dels Moros i el Prat de Cabanes-Torreblanca.

Conten que a eixes terres hi ha unes plantes molt estranyes que són capaces de sobreviure tant en sòls inundats com en zones seques (joncs, mansegues, etc.)

I d'altres, encara més estranyes, que poden viure en aigua tan salada com la de la mar (*Limonium* spp., *Salicornia ramosissima*, *Artemisia caerulescens*).

També diuen que hi ha vegetació tant "intel·ligent" que solta les seues llavors al fang, perquè es queden pegades a les potes i al cos de les aus i així poder-se desplaçar per altres aiguamolls.

És clar, elles no tenen ales com jo!



Salicornia ramosissima
Foto: Marco Vinicio Olla



Para atenció:

No sabia que el dia 8 de març, els humans celebren el dia de la dona.

He aprofitat per a llegir sobre algunes dones que van treballar per la conservació del medi ambient.

Afortunadament, hui dia ja es comença a reconèixer el seu treball, però en el passat no van rebre el reconeixement que mereixien.



Posa't a prova!

Llig aquest xicotet resum sobre aquestes increïbles dones, després intenta unir les frases que van dir amb el número que hi ha al costat dels seus noms.

"Necessitem esperança, però sobretot necessitem actuar. Quan comencem a actuar l'esperança apareixerà."

"L'ésser humà és part de la natura i la seua guerra contra ella és, inevitablement, una guerra contra si mateix."

"Quan plantem arbres, plantem llavors per a la pau i l'esperança."

"Quan t'adones del valor de la vida, un es preocupa menys per discutir sobre el passat i es concentra més en la conservació per al futur."

"Aquest sistema ha destruït el 75% del planeta; si segueix ens deixarà un planeta mort."



Per als profes.

Demana-li al teu profe que et pose el vídeo de Greta Thunberg, una xiqueta sueca que lluita per a acabar amb el canvi climàtic. Perquè mai s'és massa jove per a marcar la diferència.
<https://youtu.be/H2QxFM9y0tY>

1. Rachel Carson (1907-1964).

Autora de "La primavera silenciosa", llibre que no sols va provocar que es prenguera consciència de l'abús dels pesticides i insecticides, sinó que va generar l'aparició de la consciència ecologista.

2. Dian Fossey (1932-1985)

Aquesta zòdoga va donar, de manera literal, la seua vida per la investigació i protecció dels goril·les. A través del seu llibre "Goril·les en la boira" narra el comportament d'aquests animals i desmitifica la seua agressivitat.

3. Wangari Maathai (1940-2011)

Coneguda com a Dona Arbre, activista ambiental i política. Va fundar el Moviment Cinturó Verd que va reforestar diverses zones d'Àfrica, majoritàriament a Kenya, una autèntica barrera verda que proporciona recursos a milers de persones. Biòloga que va rebre el premi Nobel de la Pau en 2004.

4. Vandana Shiva (va nàixer en 1952)

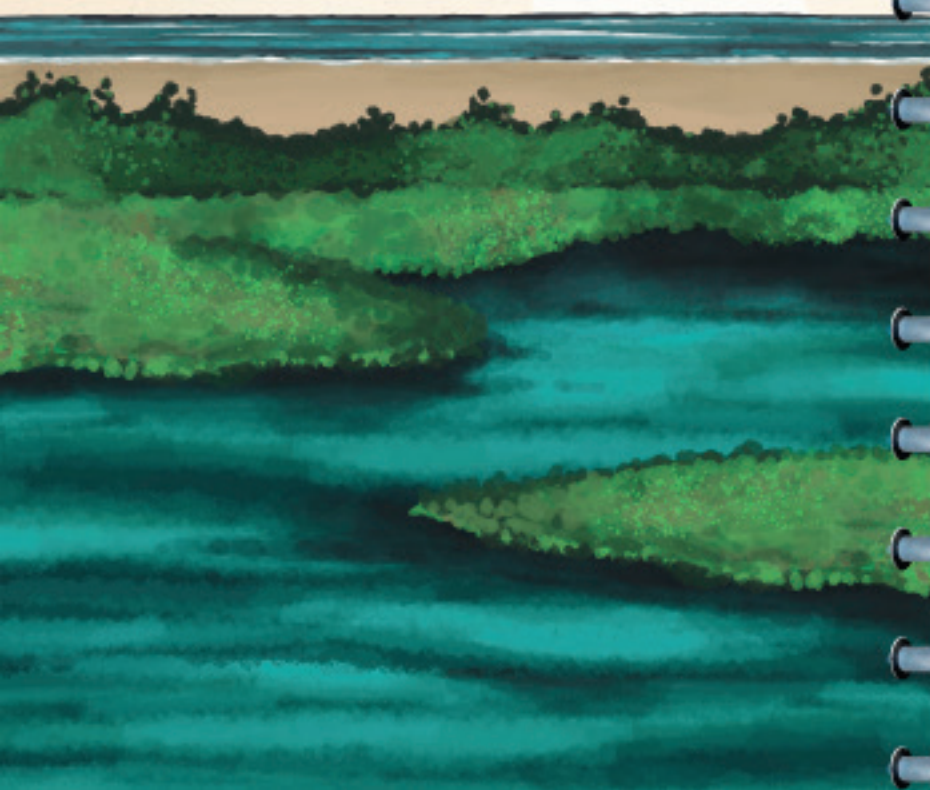
Incansable lluitadora per la sobirania alimentària i l'agroecologia, teòrica del ecofeminisme i autora d'una vintena de llibres. L'últim es titula: "Qui alimenta realment al món?"

5. Greta Thunberg (va nàixer en 2003)

Adolescent sueca que lluita contra el canvi climàtic. Poc abans de les eleccions del seu país, va iniciar en solitari una vaga escolar i tots els dies s'asseia enfront del Parlament suec amb una pancarta: "En vaga pel clima". Després dels comicis, va continuar fent-ho cada divendres. El seu moviment ha inspirat el moviment global "Fridays For Future".

ABRIL

Altres companys de viatge



8 D'ABRIL DE 2019

Aviat reprendrem el viatge cap al nord d'Europa. No viatjarem sols, ja que altres espècies compartiran el trajecte amb nosaltres.

Les llacunes ens han proporcionat aliment, aigua i refugi al llarg de la nostra migració i t'assegure que no som els únics que hem aprofitat estos fantàstics llocs.

Hem vist perdius de mar, corriols, tiforts, siglots, merites, camallongues... i molts altres, que també estaven de passada.

Tots hem sigut ben rebuts per galls de canyar, fotges, polles d'aigua, agrós, cabrellots i cabussonets que passen aquí tot l'any i que han estat encantats d'ensenyar-nos la seua llar.

Els viuen a estes precioses llacunes que es troben pegades a la Mediterrània i que combinen aigües dolces amb olor i sabor a mar. A més a més, a les séquies dels antics arrossars, hem pogut conèixer tortugues i petits peixets valencians que anomenen samarucs i fartets.

Demà partim i estic segura que trobaré molt a faltar aquest lloc.





Para atenció:

Hi ha ocells que no realitzen la migració i viuen tota la seua vida en la mateixa zona. A eixe tipus d'ocells se'ls diu "residents".



Posa't a prova!

Troba el nom dels sis ocells migradors que has llegit en el panell anterior.

P	H	T	W	E	L	W	O	H	C	K	P	B	E	U	K	X
E	J	P	Q	W	K	I	L	Y	A	N	E	F	S	E	W	H
R	L	K	G	W	S	I	L	M	E	R	I	T	E	S	P	
D	A	W	T	S	S	R	Q	E	A	Y	E	Q	F	F	D	T
I	J	R	W	I		D	I	W	L	J	M	X	B	W	Z	A
U	E	T	A	L	T	W	V	A	L	G	Q	S	H	K	J	R
	Z	S	M	N	Y	Z	K	F	O	U	D	Z	B	M	U	P
D	B	A	C	M	E	R	I	T	N	S	G	A	V	T	Z	C
E	T	P	J	A	S	E	I	L	G	U	W	U	X	T	S	
	M	I	C	A	R	Q	S	N	U	W	Z	P	H	M	A	T
M	G	V	F	Y	O	A	U	D	E	Y	H	A	O	R	F	O
A	I	L	R	O	Z	S	B	I	S	H	A	P	I	A	I	L
R	E		U	U	R	H	U	A	T	U	Q	M	X	G	G	
B	U	Z	L	T	P	T	Q	B	T	S	H	F	L	N	O	I
C	O	R	R	I	O	L	S	L	E	S		A	R	G	W	S
W	E	W	V	P	A	Y	S	T	C	S	H	Q	D	L	H	V
Z	I	W	D	P	S	E	T	S	O	G	A	L	L	G	K	B



Para atenció:

Has sentit parlar del canvi climàtic?

Investiga una mica sobre això i veuràs per què moltes dels ocells estan canviant les seues conductes migratòries i per què algunes ens trobem en perill d'extinció.

Podries fer alguna cosa per evitar-ho?



Posa't a prova!

Descobreix en aquesta sopa de lletres els sis ocells residents amb les quals m'he trobat en arribar a les llacunes de la Comunitat Valenciana.

S	E	R	P		L	L	O	H	E	K	P	B	E	C		K	X
J	J	P	Q	W	K	I	L	Y	P	N	E	F	S	A	E	R	H
J	L	K		A	G	S	I	L	T	N	X	F	G	B	G	Y	P
B	G	A	L	L		D	E		C	A	N	Y	A	R	V	D	S
O	J	R	W	I	G	D	I	W	X	J	M	X	B	E	A	Z	T
L	E	T	A	L	T	W	V	A	U	G	Q	S	H	L	D	J	E
T	Z	S	F	N	Y	Z	K		B	U	D	Z	B	L		U	N
T	B	A	C	O	Y	B	S	Q	A	C	G	A	V	O	A	Z	O
J		P	J	A	T	E	I	L	L	U	U	U	T	G	T	S	
T	M	S	C	A	A	G	R	Ó	S	W	Z	P	H	S	A	A	S
G	G	V	S	Y	O	A	E	D	Q	Y	H	A	O	R	T	F	U
A	U	G	I	A		D		S	E	L	L	O	P	A	O	I	B
M	K	T	U	A	W	H	U	A	T	U	Q	M	X	G	R	G	A
Z	I	W	D	P	S	E	T	S	O	G	A	D		E	A	L	C



Construeix i juga!

Endevina qui soc!

Fabrica la fitxa de tots els ocells, peixos, rèptils i plantes que has conegut fins ara. (La plantilla la té el teu profe).

Agafeu una fitxa i col·loqueu-la en el front d'un company o companya, sense que la pugue veure. Subjecteu-la amb una cinta elàstica.

Fent preguntes, a les quals només podeu contestar sí o no, ha d'esbrinar a qui té en el seu front.

Rialles i diversió assegurades!



Per als profes.

Demana-li al teu profe informació sobre el canvi climàtic, veuràs la quantitat de modificacions que s'estan produint en el planeta.

Plantegem un debat, apreneu sobre aquest tema i poseu en pràctica la vostra capacitat d'argumentació i discussió.

MAIG

Una carta als humans (I)



Netejant séquies
Foto: Sonia Manferrer



Vaques pastant
Foto: Sonia Manferrer



Màquina amfíbia segant canyis
Foto: Sonia Manferrer

10 de maig de 2019

Benvolguts éssers humans,

Us escric, en nom de les aus del món, per a donar-vos les gràcies per mantenir els aiguamolls en tan bon estat de conservació.

Estic de tornada del meu primer viatge. Ha sigut molt dur, però sóc conscient, pel que he escoltat als majors, que s'estan fent moltes coses per a conservar els hàbitats que tant necessitem i que ens permeten sobreviure al llarg de les migracions.

Deixeu que vos ensenye algunes fotos que he fet durant el recorregut!

De vegades fan falta tractors per a controlar la vegetació. Alguns són molt especialitzats i inclús floten a l'aigua i d'aquesta manera poden tallar canyes dins de les llacunes.

Per a aconseguir l'à m i n e s



d'aigua amb poca profunditat, els humans utilitzen màquines especials amb les quals eliminen uns centímetres del sòl i mantenen inundades les zones menys profundes.



És necessari conservar netes les séquies i controlar el nivell d'aigua a tot l'aiguamoll, per això col·loquen comportes als canals i retiren el fang.



I també hi ha fauna que ens ajuda. Les vaques i ovelles que pasten pels aiguamolls, atrauen insectes, compacten el sol i es mengen les canyes, fent la vegetació més atractiva per a nosaltres.





PARA atenció:

Uns 5.000 milions d'ocells de 187 espècies creuen tots els anys Àsia i Europa per acabar a Àfrica a la recerca de millors condicions climàtiques i alimentàries.



Construeix!

Utilitza les plantilles que té el teu profe o dibuixa amb l'esquadra i el cartabó dos poals i tres prismes quadrangulars.

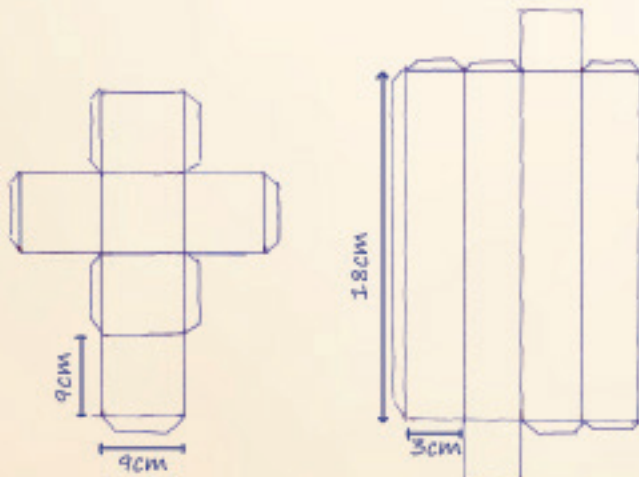
Demana al teu profe les fitxes.

En un dels poals pega les meues imatges.

En l'altre poal els textos.

I en les cares llargues dels tres prismes escriu els mesos de l'any.

Quan ho tingueu muntat podeu anar actualitzant cada mes, així sabreu on estic a cada moment i el que estic fent.



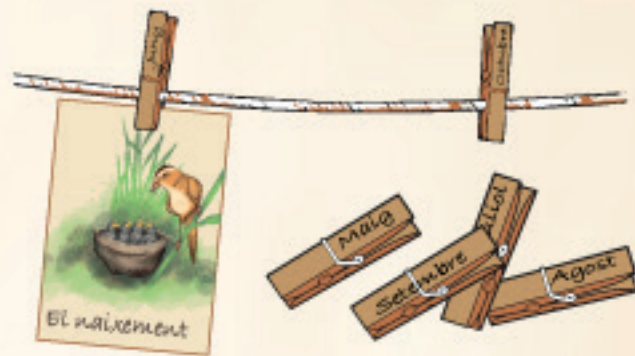
Construeix!



Agafa nou pinces d'estendre i posa'ls els noms dels mesos del meu diari: juny, juliol, agost, setembre, octubre, novembre, març, abril i maig.

Demana al teu profe que t'imprimisca les nou cartes de l'activitat.

Jugueu a aparellar cada mes amb la fitxa del que està passant.



Construeix i experimental!



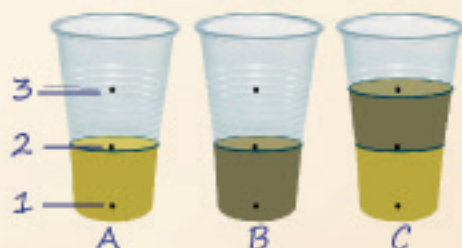
Durant molt de temps he intentat comprendre com apareixen les fonts i les llacunes, i gràcies a aquest experiment m'he adonat que, entre altres coses, té a veure amb la mena de sòl.

Agafa tres gots de plàstic i fes-los tres forats a cadascun.

Plena el got A de terra argilenta fins al forat núm. 2, el got B omple'l fins a la mateixa altura, però amb pedres, i en el got C poses terra argilenta fins al forat 2 i pedres fins al 3.

Si els plenes d'aigua per quin dels forats eixirà líquid durant més estona en el got A? i en el B? i en el C?

Feu apostes abans de realitzar l'experiment, intenta explicar per què passa això i després comprova si tenies raó.



MAIG

Una carta als humans (II)



Taller d'experts a Terrabranca
Foto: Fundación Global Nature



Compartint idees
Foto: Fundación Global Nature

Junt amb eixos grans i impressionants treballs, hem vist petits gestos de persones que són igual d'importants i que no podem deixar d'agrair.

Hi ha grups d'estudiants preocupant-se per analitzar el funcionament dels aiguamolls, visitant-los i proposant millores.



Hem presenciat reunions de tècnics, ornitòlegs, organismes públics i propietaris per a posar-se d'acord en la gestió del lloc.

Hem escoltat agricultors interessats en la producció ecològica per a evitar que es contaminen les llacunes.



Hem trobat també ciutadans participant en les accions de conservació dels espais i de les espècies que els habiten.



A tots i cadascun d'ells, els volem donar les gràcies per cuidar els nostres aiguamolls i fer possible la migració de les aus.

Una abraçada ben forta!



Comentant els aiguamolls
Foto: Fundación Global Nature

Para atenció:

Per a sobreviure a un viatge tan llarg cal saber on està el nord, com camuflar-se, tindre bona memòria, recordar on està l'aigua i l'aliment... Quantes d'aqueixes proves podries superar?

Trucs per a orientar-se:




Saps que el sol també estudia l'ESO? Ix per l'Est, passa pel Sud i se posa per l'Oeste. Així doncs, si mires cap a on ix el sol, el nord estarà a la teua esquerra.

Buscar molsa. En general creix orientat al nord (perquè sol ser més ombrívol i humit), o, almenys, creix més abundantment allí.

Buscar teles d'aranya. Tendeixen a aparèixer en el costat sud dels arbres.



Construeix i experimental!

 Si eres capaç de saber on està el nord podràs construir un rellotge de sol. Què es necessita? Un plat de paper, un llapis afilat i un retolador.

Escriu els números de les hores al voltant del plat de paper amb el retolador, com en els rellotges de debò. El 12 a dalt, el 6 a baix, 9 i 3 als costats i després, tots els altres.

Després travessa el centre del plat amb el llapis afilat.

Trau-ho al jardí i col·loca el número 12 mirant al nord. Comprova quina hora marca l'ombra del llapis.

Ja està! I no fan falta piles...



Per als profes.

Demana-li al teu profe que us pose aquest vídeo. És sobre la migració dels ocells i els problemes amb els quals ens trobem. Segur que us agrada i teniu molt per a parlar. <https://www.youtube.com/watch?v=EN3w1MRI9gg>



Ix a jugar!

Saps com funciona el camuflatge en els ocells?

Quan un rapinyaire sobrevola les llacunes, l'única forma de no convertir-se en el seu menjar és passar desapercebut. Per això, els nostres colors són similars als del lloc en el qual vivim.

Prepara't per a jugar al pati. Podràs comprovar la teua agilitat visual i els teus reflexos.

Parla amb el teu profe i us donarà les instruccions.



Posa't a prova!

A veure què recordes de tot el que has après en el quadern. Tenim un fantàstic joc, per a posar a prova la teua memòria.

Necessitarem uns daus i imprimir les cartes de preguntes, les de proves i el tauler.

Demana-li tot eixe material al teu profe i prepara't per a jugar, aprendre i riure't una bona estona.



Per als profes.

Després d'haver realitzat tot el quadern, hi ha un munt de coses per a recordar i repassar.

A ningú li agrada fer exàmens i el joc de la web us poden servir per a comprovar el molt que heu après.

JUNY

Una carta a les aus



1 de juny de 2019

Estimada au:

Gràcies per la teua carta. Ens alegra moltíssim que el viatge de les xitxarres i el de moltes altres espècies siga ara més confortable i segur.

Vull que sàpigues que els humans estem cuidant un munt de llocs per a conservar la biodiversitat dins de la Unió Europea. Ja hi ha més de 27.000 espais protegits i més d'un milió de kilòmetres quadrats a eixe llistat que hem anomenat "RED NATURA 2000". Alguns d'estos espais es coneixen amb el nom de ZEC (Zona d'Espacial Conservació) i els protegim perquè són estranys i interessants.

I a altres se'ls ha posat el nom de ZEPA (Zona d'Espacial Protecció per a Aus) i estan especialment pensats per a vosaltres les aus, perquè trobeu llocs on criar, alimentar-vos i descansar durant la migració.

A més, hem creat un Programa LIFE que es dedica a finançar projectes per a contribuir al desenvolupament sostenible, a la protecció del medi ambient i a afrontar els reptes del canvi climàtic.

Esperem ser d'ajuda i poder tornar-vos a veure, en la pròxima migració, visitant els nostres aiguamolls l'any que ve.

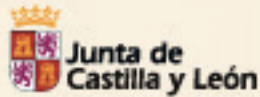
Un bes molt fort.

Equip tècnic del LIFE Paludícola.

DIARI DEL VIATGE PALUDICOLA

Les aventures de les xitxarres
d'aigua pels aiguamolls

Socis:



Cofinancadors:



Amb el suport de:



Col·labora:



Amb la contribució de l'instrument financer LIFE de la Unió Europea



Quadern
de l'alumne



Life

Paludicola

Restauració de l'hàbitat per a la migració
primavera i tardor de la xitxarra d'aigua
(Acrocephalus paludicola) en la península ibèrica
LIFE 16 NAT / ES / 000168



PER A MÉS INFORMACIÓ: www.carricerincejudo.es